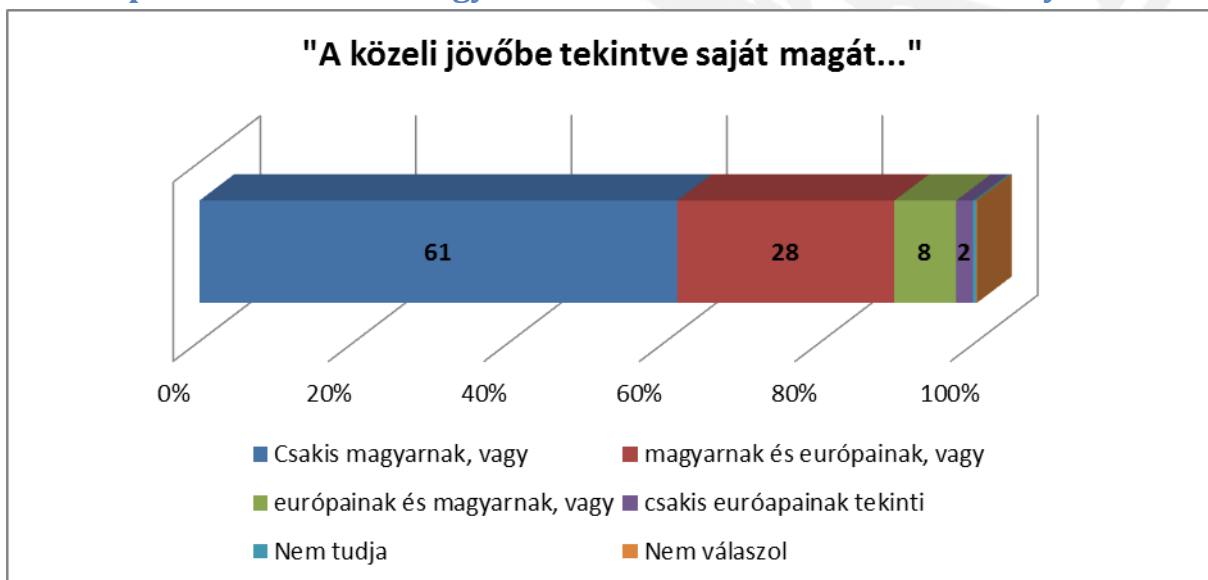

Uniós tagság és európai identitás – Az Iránytű Intézet 2013. decemberi közvélemény-kutatásának tükrében

Kutatásunk országos, 1000 fős reprezentatív mintára épült, a feldolgozott adatok megyei nemi- és korösszetétel, illetve megyék szerinti iskolai végzettség alapján tükrözik a 18 év feletti magyar lakosság véleményét (3,2 százalékpontos hibahatárral). A mintatervezés bázisául a 2011. évi népszámlálás eredményei szolgáltak. A lemért mintában tapasztalható kisebb eltéréseket több szempontú súlyozással állítottuk be. A telefonos mintavétel december 11-15. között zajlott.

Az európai identitás és a magyar nemzeti identitás kölcsönviszonya

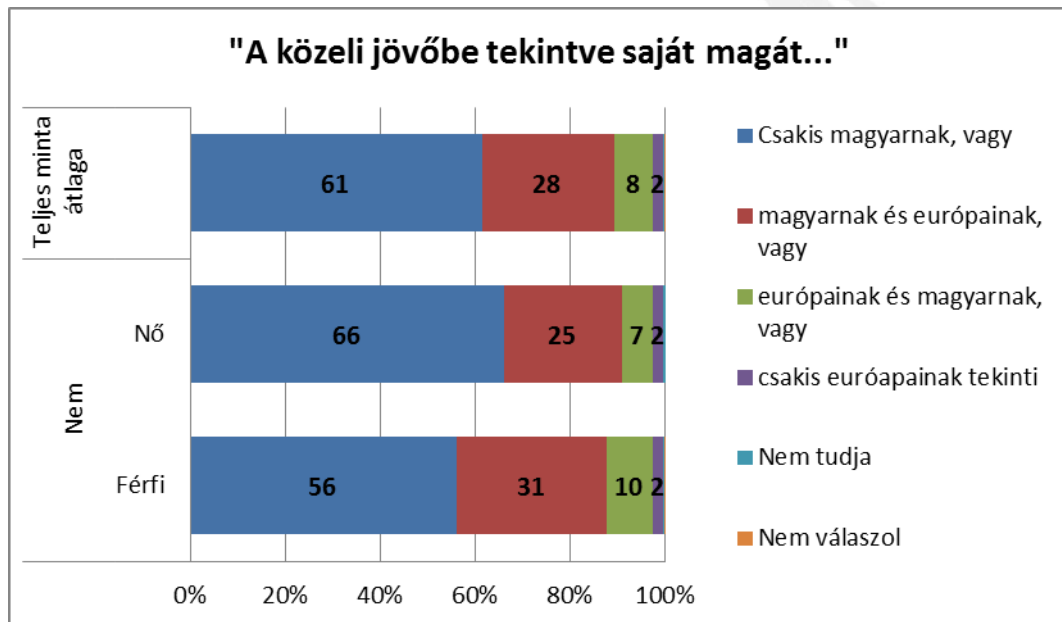

A megkérdezettek abszolút többségének (61%) válasza kizárólagos nemzeti identitásról tanúskodott, további 28% pedig elsősorban magyarnak, s csak utána európainak vallotta magát. A kollektív identitás szintjén a kizárólagos európaiságot a megkérdezettek csupán 2 százaléka választotta, további 8% pedig elsősorban európaiként, s csak aztán magyarként határozza meg önmagát.

Az identitásra vonatkozó kérdést szegmentációs elemzésnek is alávetettük, melynek során nemek, korcsoportok, iskolai végzettség, pártpreferenciák, illetve az EU-tagság megítélése képezték a vizsgálati dimenziót. A leghangsúlyosabb eltérések az iskolai végzettség, a

pártpreferenciák és az EU-tagság megítélése mentén körvonalazódtak, míg a nemek és a korcsoportok szerinti bontás nem mutatott szoros korrelációt, illetve trendszerű törésvonalat.

Az európai identitás és a magyar nemzeti identitás kölcsönviszonya nemek szerinti bontásban

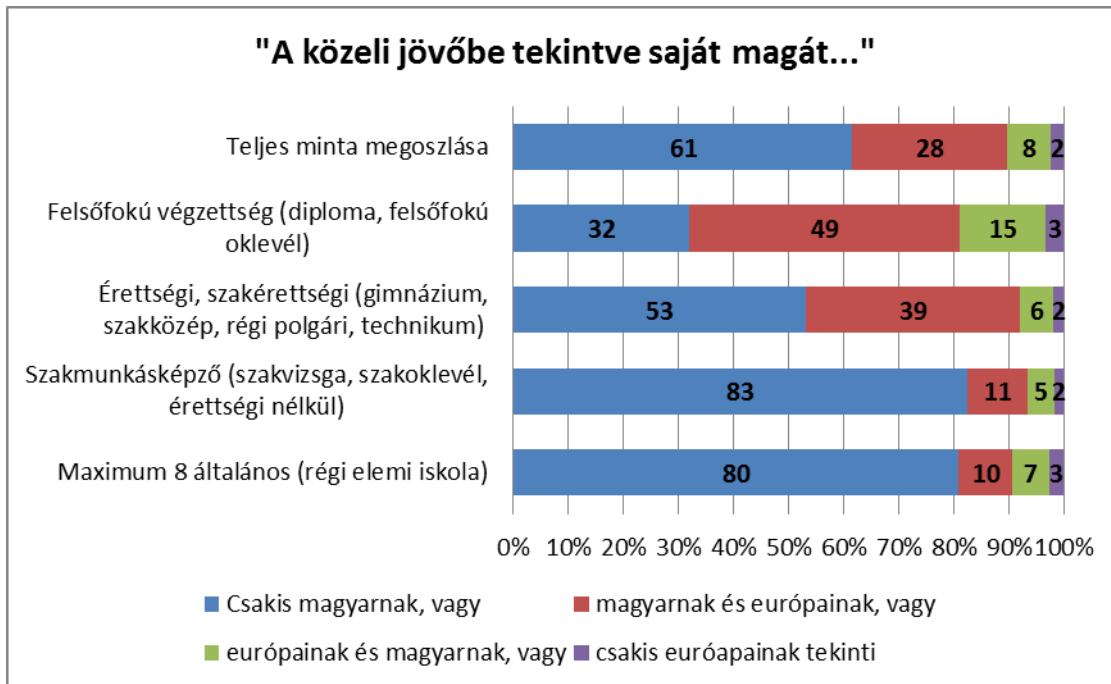
A nemek szerinti szegmentációs elemzés alapján elmondható, hogy a teljes minta átlagához képest a magukat „csakis magyarnak” vallók (kizárólagos nemzeti identitás) között egyértelműen felülreprezentáltak a nők, míg a kettős identitással („magyarnak és európainak”, illetve „európainak és magyarnak”) rendelkezők körében – hibahatáron belül – a férfiak. A kizárólagos európai identitás vonatkozásában nem volt releváns eltérés a nemek között.

Az európai identitás és a magyar nemzeti identitás kölcsönviszonya korcsoportok szerinti bontásban

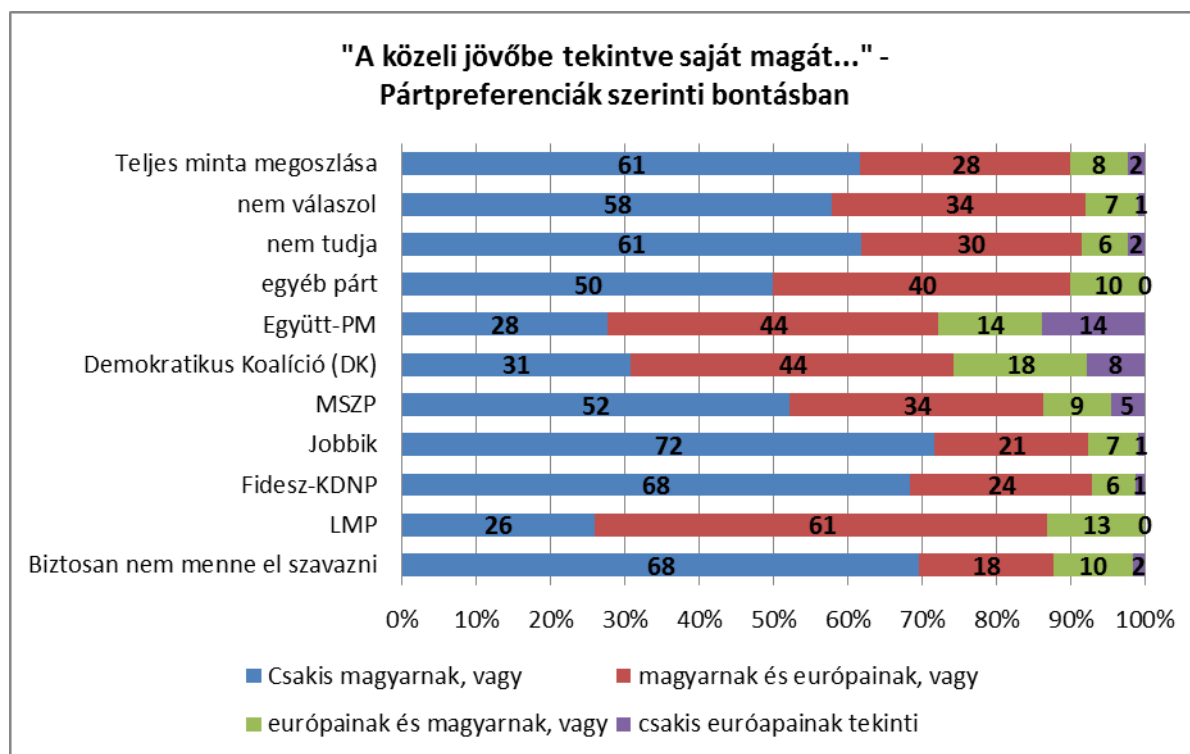
Az életkor szerinti vizsgálat nem mutatott éles generációs törésvonalat a különböző korcsoportok kollektív identitása között, ugyanakkor az elmondható, hogy a 18-29 év közötti korcsoportban a teljes minta megoszlásához képest 3 százalékponttal alacsonyabb a magukat „csakis magyarnak” vallók aránya, és 4 százalékponttal magasabb a magukat elsőként európainak, s csak másodsorban magyarnak vallók aránya. Szintén érdekes, hogy az 50-59 közötti korcsoportban az átlagnál többen vallották magukat „csakis magyarnak”.

Az európai identitás és a magyar nemzeti identitás kölcsönviszonya legmagasabb iskolai végzettség szerinti bontásban

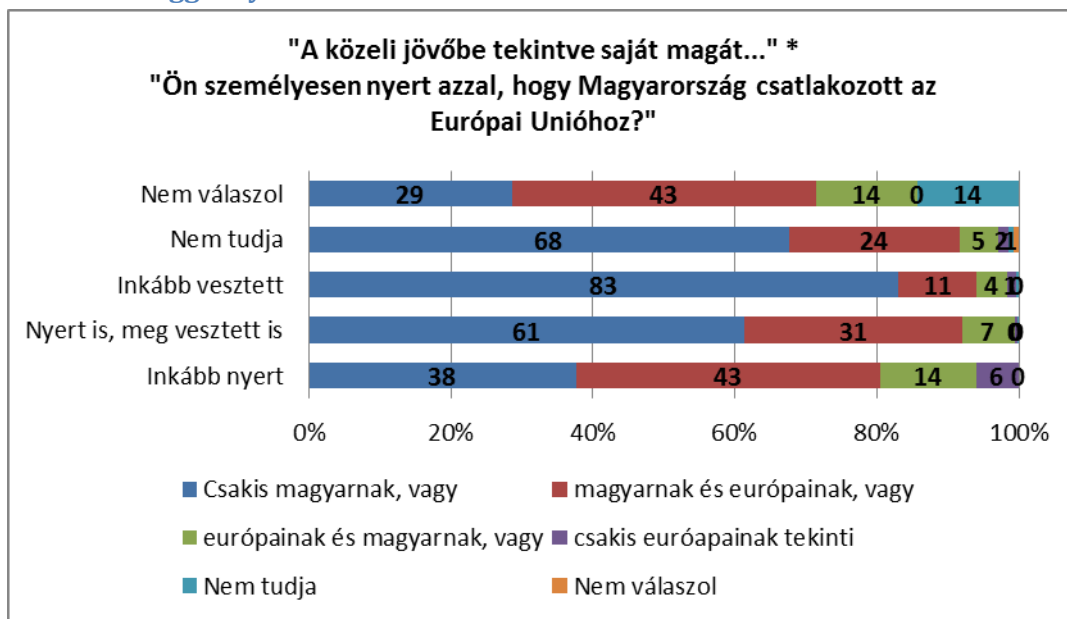
Az iskolai végzettség szerinti vizsgálat látványos különbségekre hívta fel a figyelmet. Megállapítható, hogy a képzettség növekedésével egyre csökken a kizárólagos magyar nemzeti identitásúak aránya, ugyanakkor dinamikusan növekszik a magukat elsőként magyarnak, s csak másodsorban európainak vallók aránya (a felsőfokú végzettségűek körében az előbbi válaszlehetőség már csak a válaszok alig egyharmadát, az utóbbi kategória pedig már csaknem 50 százalékát teszi ki). Szintén a felsőfokú végzettségűek között a legmagasabb (15%) a magukat elsősorban európainak valló kettős identitásúak aránya.

Az európai identitás és a magyar nemzeti identitás kölcsönviszonya pártpreferenciák szerinti bontásban

A diagramról jól leolvasható, hogy a magukat „csakis magyaroknak” vallók aránya a Jobbik és a Fidesz-KDNP támogatói között fordulnak elő legnagyobb arányban (72%, ill. 68%), valamint – érdekes módon – azok között, akik saját bevallásuk szerint biztosan nem vennének részt egy jövő vasárnapi országgyűlési választáson. A kizárólagos nemzeti identitásúak aránya az LMP, az Együtt-PM szövetség és a DK szavazói között a legalacsonyabb. Az önmagukat többes identitásúnak, de hangsúlyosabban európainak vallók aránya szintén e három párt táborában a legmagasabb, ráadásul az Együtt-PM esetében ugyanakkora számarányt (14%) képviselnek a magukat kizárólag európainak vallók is.

Az európai identitás és a magyar nemzeti identitás kölcsönviszonya az EU-tagság megítélésének függvényében

Szintén eredményes vizsgálati dimenzióknak bizonyult az EU-tagság megítélése (személyes életkörülmények változása a tagságból fakadóan). Azon megkérdezettek között, akik inkább az EU-bővítés nyertesének érzik magukat, szignifikánsan alacsonyabb a kizárólagos magyar nemzeti identitásuk aránya (mindössze 38%), mint az integrációt negatívan megéltők körében (83%). Az uniós tagság személyes élethelyzetre gyakorolt hatását illetően köztes álláspontra helyezkedők („nyert is, meg veszített is”) körében is meghatározó (61%) a magukat „csakis magyarnak” vallók aránya. Míg az EU-tagság hatásaival kapcsolatos kérdést megítélni nem tudók között a kizárólagos nemzeti identitás a domináns (68%), addig a válaszadást megtagadók között már a magukat „magyarnak és európainak” vallók alkotnak relatív többséget (43%).